

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Salin, S., Fagerlund, P., Isokoski, A. & Laaksonen, H. (2021) Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan. TAMK-blogi, 1.10.2021.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/kotoa-kotiin-ja-yhteiskuntaan/>

Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan

1.10.2020 — Arja Hautala

Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan -hankkeen työpajoissa ideoitiin yhdessä.

Yksinäisyys on monelle ikääntyneelle ongelma. Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan -hankkeessa kehitämme yhdessä maahanmuuttajanaisten kanssa valmennusmallia, jossa pyrimme osallistamaan heitä suomalaiseen yhteiskuntaan, kulttuuriin ja työelämään. Yhdessä vanhuspalveluita tarjoavien organisaatioiden kanssa pyrimme rohkaisemaan naisia siirtymään kotoa yhteiskunnalliseen toimintaan. Yksi matalan kynnyksen toimintatapa olisi maahanmuuttajanaisten osallistuminen ikäihmisten arkeen.

Jokaisella oikeus elää omannäköistä elämää

Vanhuspalvelut ja niiden laatu ovat olleet otsikoissa pitkään. Koronapandemia ja siitä johtuva yli 70-vuotiaiden eristäminen ovat osaltaan tuoneet näkyväksi ikääntyneiden avuntarpeen. Kuitenkin jo ennen pandemiaa monen ikääntyneen elämänlaadussa oli puutteita esimerkiksi elinpiirin supistumisen myötä. Sosiaalisten suhteiden vähentyminen, jopa loppuminen lähes kokonaan, aiheuttaa yksinäisyyttä ja elämän merkityksellisyyden katoamista.

Omannäköisen elämän eläminen myös ikääntyneenä on jokaisen oikeus. Moni haluaisi olla osallisena yhteiskunnassa ja toimia kuten ennen, iäntuomat rajoitukset huomioiden. Tästä huolimatta kynnyksellä yksin kodin ulkopuolelle saattaa olla monelle liian korkea. Ystävän saaminen on yksi mahdollisuus ratkaista yksinäisyyden ongelmaa. Maahanmuuttajien kouluttaminen vapaaehtoisiksi ystäviksi ikääntyneille on yksi mahdollisuus, mistä on Itävallassa saatu hyviä kokemuksia.

Maahanmuuttajanaisten kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan edistäisi se, että heille tarjottaisiin mahdollisuus matalan kynnyksen osallistumiseen, kuten esimerkiksi ystävätoiminta. Erityisesti maahanmuuttajanaيسille tarvitaan toimintaa, joka on heidän oman kulttuurinsa näkökulmasta hyväksyttävää ja luontevaa. Toiminnan myötä naisten itsetunto vahvistuu ja tämä kotouttaa koko perhettä suomalaiseen kulttuuriin ja ympäristöön.

Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan -hankkeen tarkoituksena on valmentaa maahanmuuttajanaيسista ystäviä ikääntyneille henkilöille. Tavoitteenamme on luoda valmennusmalli, jota kehitettiin kolmessa työpajassa. Työpajojen jälkeen mallia testaa 12 maahanmuuttajanaista puolen vuoden aikana harjoittelussa, joka toteutetaan vanhuspalveluita tuottavissa organisaatioissa. Nämä organisaatiot ovat hankkeen yhteistyökumppaneita.

Työpajoissa tutustuimme toisiimme

Ehdimme pitää kaksi työpajaa ennen maaliskuuta. Kolmas työpaja viivästyi lähes puolella vuodella ja saimme sen pidettyä 23.9. yhteistyössä Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksen (TAKK) kanssa.

Rajoitimme osallistujamäärää pandemian takia minimiin, joten yhteistyökumppaneiden edustajat eivät tällä kertaa olleet mukana. Kohderyhmän edustajat eli oleskeluluvan saaneet kolmansien maiden naiset olivat TAKK:n sote-linjan opiskelijoita.

Aikaisemmissa työpajoissa olimme jo syventyneet miettimään maahanmuuttajanaisten ja ikääntyneiden yhteisen tekemisen mahdollisuuksia sekä olimme tuottaneet niihin sisältöjä ja menetelmiä.

Viimeisessä työpajassa tavoitteenamme oli tehdä suunnitelma siitä, mitä maahanmuuttajanaisten pitää oppia voidakseen toimia yhdessä ikääntyneiden kanssa.

Toteutimme työpajan Learning Cafe -menetelmänä. Jaoin osallistujat päivän aluksi kolmeen ryhmään värikorttien perusteella. Eri värisissä korteissa oli kussakin yksi adjektiivi, kuten esimerkiksi rohkea, aurinkoinen ja ahkera. Kortit oli levitetty pöydälle ja jokainen osallistuja poimi kortin, jonka teksti parhaiten kuvasi häntä itseään. Seuraavaksi jokainen kertoi vuorollaan, miksi hän valitsi juuri kyseisen kortin. Menetelmä oli kiva tapa tutustua, vapautti ilmapiirin sekä toimi ryhmäjaon perustana. Lyhyen koko hankkeen alustuksen ja käytettävän menetelmän esittelyn jälkeen aloitimme työskentelyn.

Kuvassa neljän pöydän tehtävät ja pöytien vetäjät, jotka ovat hankkeen projektityöntekijöitä Tampereen ammattikorkeakoulusta.

Päivän päätteeksi hankkeen vetäjät tekivät yhteenvedot oman teemansa tuotoksista. Jokaista teemaa pohdittiin vielä yhdessä koko ryhmänä.

Learning cafe

- Orientaatio työskentelyyn & loppuyhteenveto

- 1. Yhteisten pelisääntöjen luominen**
Hannele Laaksonen
- 2. Omien kulttuurikokemusten jakaminen**
Annukka Isokoski
- 3. Vanhenemismuutosten huomiointi**
Sirpa Salin
- 4. Toiminnan vapaaehtoisuus**
Pirja Fagerlund


```

graph TD
    A((Orientaatio työskentelyyn & yhteenveto)) --> B((1. Yhteisten pelisääntöjen luominen))
    B --> C((2. Omien kulttuurikokemusten jakaminen))
    C --> D((3. Vanhenemismuutosten huomiointi))
    D --> E((4. Toiminnan vapaaehtoisuus))
    E --> A
            
```

Maahanmuuttajanaisilla oli paljon annettavaa jokaisesta teemasta, sillä monella heistä oli aikaisempaa kokemusta iäkkäiden parissa työskentelystä niin omassa kotimaassaan kuin Suomessa. Heidän kielitaitonsa oli varsin hyvällä tasolla, joten sekään ei muodostunut

esteeksi oman osaamisen esilletuomisessa. Oli ilahduttavaa kuulla, miten kauniisti he puhuivat esimerkiksi muistisairaista ja heidän kohtaamisestaan.

Kolmen työpajan tuloksena syntyneen valmennusmallin luonnos on nyt valmis pilotoitavaksi harjoittelussa, joka toteutetaan ikääntyneiden kanssa. Harjoittelussa saatavien kokemusten perusteella valmennusmalli muokataan valmiiksi, minkä jälkeen se on kaikkien asianosaisten käytettävissä. Pilottikokeilun aikana Tampereen ammattikorkeakoulun mediatuotannon tiimi tuottaa Ylelle ajankohtaisohjelman maahanmuuttajanaisten ja ikääntyneiden kohtaamisista.

Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan –valmennusmalli maahanmuuttajanaisten osallistamiseksi yhteiskunnalliseen toimintaan 2019-2021

**TURVAPAikka-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO**

Euroopan unionin tuella

Teksti: yliopettaja Sirpa Salin, TAMK, Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan -hankkeen
projektipäällikkö, projektikoordinaattori Pirja Fagerlund, TAMK, lehtori Annukka Isokoski,
TAMK ja yliopettaja Hannele Laaksonen, TAMK
Kuvat: Kotoa kotiin ja yhteiskuntaan -hanke